

לקחה משוב

יצא לאור ע"י רשת מוסדות 'שוב' בראשות הרב יוסף יגן שליט"א בעריכת הרב מנשה צדקה שליט"א

התשס"ו

פרשת שמייני

7:16	הדלקת נרות שבת ניו יורק
8:47	מוצאי שבת
9:02	סוק"ש מג"א
9:38	סוק"ש גר"א
12:57	חצות

פנינים לפרשה

"ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו"
 מה טיבה של קריאה זו? מבאר הרב משה פיינשטיין שכאן לימד משה רבינו עד כמה צריך להתכונן לדבר מצוה, שתהא בעיניו כחדשה כדי שיקימנה בשמחה, ויתרכו במחשבתו במצוה זו בלבד כאילו רק בזו נצטווה, וכן בלימוד תורה יתרכו במה שלומד ומתוך כך יתמלא שמחה ועונג ויועיל לזכרון כגירסא דינקותא, וכל שכן לאנשים העמלים ביום לפרנסתם, צריכים בשעת הלמוד בערב להסיח דעתם מכל דבר אחר. (דרש משה)

"ויואמר אל אהרן קח לך עגל בן בקר לחטאת"
 ואל בני ישראל תדבר לאמר קחו שעיר עיזים לחטאת ועגל וכבש בני שנה תמימים לעולה (ט, א).

וכי מה ראו בני ישראל להביא יותר מאהרן? – אלא "אף אתם יש בידכם בתחילה ויש בידכם בסוף" יש בידכם תחילה – וישחטו שעיר עיזים, ויש בידכם בסוף – עשו לכם עגל מסכה, יבוא שעיר עיזים ויכפר על מעשה עיזים, יבוא עגל ויכפר על מעשה עגל. (תורת כהנים)

"זה הדבר אשר ציוה ה' תעשר"
 אם תרצה לדעת אם ציוה ה' את הדבר ההוא לילך ולעשות. וירא אליכם כבוד ה' אם תראו שיבוא על ידה כבוד ה', זהו הדרך האמיתית ותלכו בה. (מנורת הזהב)

"ויואמר משה אל אהרן קרב אל המזבח ועשה את חטאתך ואת עולתך וכפר בעדך ובעד העם ועשה את קרבן העם וכפר בעדם"
 מדוע הוצרך הכתוב לציין פעמיים את הכפרה בעד העם, פעם ראשונה בקרבן אהרן ופעם שניה בקרבן העם. ואמר רבי מאיר שמחה, שקרבנות אלו הם כפרה על מעשה העגל, ולכן קרבן אהרן על חטאו, וקרבן העם על חטאם. אולם הגמרא בשבת (דף קמ"ט) אומרת שכל מי שחבירו נענש על ידו אין מכניסים אותו למחיצתו של הקב"ה, יוצא שהעם בנוסף לחטאם גם גרמו להכשיל את אהרן, ולכן קרבן אהרן מכפר אף על חלקם בחטאתו, וקרבן העם על חלקם בחטא העגל. (משך חכמה)

"ויואמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה'"
 (ט, ו)

א"ל משה לישראל: אותו יצר הרע העבירו מלבכם ותהיו כלכם ביראה אחת ובעצה אחת לשרת לפני המקום ששם שהוא יחידי בעולם כך תהא עבודתכם מיוחדת לפניו.... עשיתם כן – וירא אליכם כבוד ה'.
 השלימות במצוות בין אדם לחברו, שהיא העברת שנאת אחים ומחלוקת, והשלימות במצוות בין אדם למקום שהיא העברת שורש חטא העגל, קבלת מלכות שמים בשלימות, יש בכוחם להביא להשראת השכינה בישראל – וירא אליכם כבוד ה'. (אמרי ישראל)

"ויואמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה'"
 מקשה האור החיים, כאן מדבר משה לבני ישראל ומצווה עליהם זה הדבר אשר צוה ה' שתעשו כדי שה' יראה להם אבל לא כתוב אח"כ מה שצריכים לעשות ואע"פ שרש"י ז"ל מפרש שזה הדבר הכונה על מעשה אהרן אין זה פשט הפסוק ומסביר האור החיים שבפסוק הקודם כתוב ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני ה' ויש לדייק מדוע לא כתוב ויעמדו לפני אהל מועד אלא הכוונה היא שהרימו עצמם לשאי השלמות והבינו שהם עומדים לפני ה' בלי שום מחיצות וזה מדרגת שויתי ה' לנגדי תמיד. וכשהשכיל משה שכלל ישראל השיגו מדרגה זו אמר להם זה הדבר שהשגתם בעמדתם לפני ה' הוא אשר צוה ה' שתמיד תעשו כדי שיראה אליכם כבוד ה'. (מאמר מרדכי)

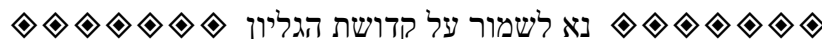
"ויואמר משה אל אהרן קרב אל המזבח"
 (ט, ז)
 שהיה אהרן בוש וירא לגשת, אמר לו משה למה אתה בוש לכך נבחרת.
 מובא בספרים בשם הבעש"ט "למה אתה בוש" בשביל שיש בך מידה כשרה זו של בושיה של צניעות ענוה ושפלות רוח "לכך נבחרת" בגללה נבחרת לכהונה גדולה.
 ואולי אפשר להוסיף על פי דברי השפת אמת על הפסוק בפרשת יתרו "אל תיראו כי לבעבור נסות אתכם בא האלקים ובלעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו" והקשה שלכאורה הפסוק סותר את עצמו בהתחלה משה אומר לכלל ישראל אל תיראו ובסוף הוא אומר שכל הגילוי של הר סיני היה כדי שתהיה יראת ה' על פניכם. והוא מפרש שיש שני סוגי יראה יש יראה שהאדם ירא ובגלל יראתו הוא מפחד לגשת לעבודת ה' ומבקש להתרחק וזו היתה היראה של כלל ישראל שלא רצו להמשיך לשמוע דבר ה' וזה אמר להם משה

שהיא יראה שלא במקום הנכון. אמנם כוונת ה' במעמד הר סיני היתה להפחידם ולתת בליבם יראה אבל רק כדי שלא יחטאו ולא שיתרחקו וכן כאן אומר משה לאהרן נכון שאתה בוש אבל אל תשתמש בבושה לעמוד מרחוק אלא קרב אל המזבח והשתמש בבושה שלא תחטא בעתיד (שכן פירש רש"י שם בפי יתרו ולבעבור תהיה יראתו על פניכם זו הבושה).

"ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא איש מחתתו"
 (א, י)
 חז"ל דורשים על זה שלקחו איש מחתתו שכל אחד עשה מעצמו ולא נטלו עצה זה מזה. וזה מה שכתוב במשנה "מרבח עצה מרבח תבונה" שאף על פי שכל אחד חשב לעצמו שהוא עושה דבר נכון יתכן שאם היו נוטלים עצה זה מזה היו חוזרים בהם. שאף על פי שעל עצמו קשה לאדם לראות חסרון על הזולת יכול לראות. (מאמר מרדכי)

"אש זרה אשר לא ציוה אותם"
 (י, א)
 נרמז בזה שעיקר גדול הוא לקיים את מצוות ה' מפני שכן ציוה ה' ואם חסר הציווי חסר העיקר לכן נוסח כל הברכות הוא "אשר קדשנו במצוותיו וצונו" הקדושה היא בגלל הציווי ונדב ואביהוא אף שהיו קדושים ועשו מעשיהם לשם שמים נענשו משום שעשו מעשיהם בלי הציווי. (חידושי הרי"ם)

"ויתצא אש מלפני ה' ותאכל אותם וימתו לפני ה'"
 (י, ב)
 "לא מתו שני בני אהרן עד שהורו הלכה בפני משה רבן". חומר העוון של מורה הלכה בפני רבו טעון הסבר כי אמנם יש כאן פגיעה בכבוד הרב אך מדוע מגיע על זה עונש חמור כמיתה? טעמים של דברים יובן אחרי עיון במדרש (ויק"א י"א) "אמר ר' עקיבא נמשלו ישראל לעוף מה העוף הזה אינו פורח בלא כנפים, כך ישראל אינם יכולים לעשות דבר חוץ לזקנים". אע"פ שאומות העולם יכולים לעשות הכל גם בלא זקנים ישראל אינם כך, כי הזקנים לישראל הם ככנפים, חומר העונש של המורה הלכה בפני רבו נובע משום בטול מעלת הזקנים האדירה. כל זמן שהנערים נשמעים לרבותיהם – יש לכלל ישראל זקנים. אבל כאשר כל אחד מורה הלכה לעצמו – מאבדים ישראל את זקניהם. אין כאן עניין של כבוד

גרידא, אלא של קיום כלל ישראל.
(הגרי"ח שמואלביץ)

"ואל בני ישראל תדבר לאמר קחו שעיר עזים לחטאת ועגל וכבש וגו'" (ט, א)
"מפני מה קרבן ישראל מרובה אהרן. מפני ישראל יש להם ב' חטאים, חטא העגל וחטא וישחטו שעיר עזים, אבל אהרן לא היה לו אלא חטא העגל, ולא חטא דיושחטו שעיר עזים." (ילקוט תצא)

תימה היא, וכי אהרן הכהן לא היה מבני בניהם של השבטים, אם-כן מדוע אין לו חלק בחטא של מכירת יוסף.

איתא בחז"ל, אימתי הקב"ה פוקד אבות על בנים, כאשר הבנים אוחזים מעשי אבותיהם. ונראה, שזה רק כשאוהזים מעשי האבות באותו סוג עבירה, שלכך נענשים גם על עון אבותיהם. אבל אם חטאו האבות בחטא חמור, ובניהם רק בעון קל, לא מסתבר שיענישו על חטאי האבות. שאם-כן לא הנחת בריה שלא נתחייבה, שהרי "אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא".

עון השבטים על מכירת יוסף היה בבחינת 'משפט', שכן גם השכל מחייב לבל ימכור אדם את אחיו בכסף. גם עון ישראל בעגל הוא מסוג זה, שכן כל בר דעת מבין, שאין לעזוב אלוקים חיים תמורת עגל יציר כפיים. לכן פקדו אותם גם על מכירת יוסף, שהוא חטא באותו סוג. אבל אהרן, שחטא בעגל רק מתוך שראה את חור שחוט לפניו וחשש שירצחוהו, על-פי השכל ניתן להצדיקו, בטענה של "מוטב שיחלל שבת אחת כדי שישמור שבתות הרבה". נמצא שחלקו בחטא העגל היה בבחינת 'חוק' שאינו מובן בשכל אנושי, אשר עונשו קל מעון 'משפט'. לפיכך לא זקפו לחובתו את חטא אבותיו במכירת יוסף, שהיה בבחינת 'משפט', ואשר עונשו חמור יותר. (מפי ישראל מסלנט)

"ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח" (ט, ז)

וכך היה הגרי"צ מוולוז'ין מפרש, "אמר לו משה, למה את בוש, לכך נבחרת", כלומר, בשביל שאתה בוש, לפיכך נבחרת לכהן גדול. שכן אהרן בענוותו הגדולה, אמר בלבן, מי אנכי שאגש לפני הקב"ה לעמוד לשרת לפניו. עד שאמר לו משה, כי דוקא משום בוש זה עצמה, ומפני העונה שבו, נבחר לכהונה. (רבי איצ'לה מוולוז'ין)

"ויאמר משה אל אהרן הוא אשר דבר ה' לאמור בקרובי אקדש ועל פני כל העם אכבד וידום אהרן" (י, א)
שאל רבי פישל-דן מריפין את רבי חנוך-צבי מבנדין:

ולפני שהודיעו משה את הדברים האלו מה עשה, הרי אמרו "חייב אדם לברך על הרעה כשם שהוא מברך על הטובה?" השיבו הרב דבנדין:

רבינו המאירי מזכיר נוסחא מתרגום ישן: "וידום אהרן" – ושבח אהרן. ואמנם תיכף כשאייר האסון בירך אהרן על הרעה מעומק לבו, אבל לשבח במועל לא התחיל רק אחרי שהודיעו משה כי נתקדש במ שמו יתברך, לפי שאין משבחין במפורש אם לא על חסד שבלוי...

"בקרובי אקדש" (שם)
רבי אהרן מבלז נתבשר בשורת-אימים בימי השואה (שניספו בהם ששה מיליון קדושים מיהודי אירופה) על אודות בנו בכורו הקדוש,

רבי משה רוקח, שתפסוהו הרוצחים הנאצים ימ"ש והשליכוהו חיים לתוך בית-הכנסת הבורג ונשרף ביחד עם גיילי ספר-התורה.

התרגש האדמו"ר וקרא:
זה חסד מאת הבורא, שגם אני נתתי מחלקי קרבן!

"ולהורות את בני ישראל" (י, א)
שאל הרבי ר' מנדל מקוצק לאברך מחסידיו:

מה למדת?
השיב הלז:
למדתי וסיימתי את כל הש"ס...
חזר הרבי ושאל:
אולם מה לימד הש"ס אותך?!

"ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם וימותו לפני ה'" (י, א)

"סילוקו של צדיקים קשה לפני הקב"ה יותר ממאה תוכחות חסר שתיים שבמשנה תורה, ומחורבן בית המקדש." (איכה רבת)

מדוע אף יותר מחורבן בית המקדש. ביאר הגי"ר פסח פרוסקין, אב"ד וראש ישיבת קוברין, בהספדו על מרן "החפץ חיים": כאשר חרב בית המקדש, עוד היה לפניו יתברך תנחומין קצת, בקיומם של הצדיקים. שכל זמן שהם חיים, הרי בתי מדרשות, אלו מקדשי מעט, עומדים על תילם, והם הצדיקים יושבים בתוכם ועוסקים בתלמוד תורה. לא כן שעה שמסתלקים הצדיקים, שוב לא נותר במה להתנחם, לכך קשה סילוקו לפניו, יותר מחורבן הבית (מפי רבי פסח פרוסקין)

"הוא אשר דיבר ה' לאמר בקרובי אקדש ועל פני כל העם אכבד" (י, א)

"הוא אשר דיבר ה' לאמור", היינו שכבר בעבר רמז לו הקב"ה על מיתת גדולים מישראל, רק שלא ידע מי הם, עד שמתו נדב ואביהו. והיכן רמז, אומרת הגמרא (זבחים קטו, ב) "דכתיב (שמות ז, ט) 'ונועדתי לך שמה לבני ישראל ונקדש בכבודי', אל תקרי בכבודי אלא בכובודי, דבר זה אמר הקב"ה למשה, ולא ידעו עד שמתו בני אהרן". אולם, מצינו בגמרא (זבחים יט, ב), כל כיוור שאין בו כדי לקדש ארבעה כהנים ממנו, אין מקדישים בו. שנאמר (שמות מ, לא) "ורחצו ממנו משה ואהרן ובניו", הרי ארבע. ותימה היא, הלא הלמי המילואים עדיין היו נדב ואביהו חיים, ואם-כן היו פה ששה כהנים, לא ארבעה.

נמצא אפוא, שבלשון הכתוב "ורחצו ממנו משה ואהרן ובניו" כבר רמז הקב"ה, שימותו שני בני אהרן. שאם לא כן, נשתנה הדין בכיור, שצריך ששה כהנים לקדש בו. (האדר"ת)

"וידם אהרן" (י, א)

"קבל שכר על שתיתקו, ומה שכר קיבל, שתייחד עמו הדיבור, שנאמרה לו לבדו פרשת שתוי יין." (רש"י)

ומפני מה נאמר "וידם אהרן" ולא "ויחריש אהרן" וכדומה. לפי שכן אדם, גם כשהוא מחריש, אפשר להכיר את מצב רוחו מתוך הבעת פניו, אם הוא שבע רצון או רוגז, שמח או עצב. אבל על דומם, אין להכיר שום דבר, ואין חיצוניותו מוכיחה על פנימיותו ולא כלום. מדרגתו של אהרן בשעה זו היתה כה גדולה, שהצליח להיות בחינת דומם, שלא היה ניכר עליו שום שמץ של צער, אפילו רק באיזו הבעת פנים

וכדומה. רק קבל את הדין באהבה, ללא שום תערובת של אי שביעת רצון. (בשם החפץ חיים)

"ואחיהם כל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה'" (י, א)

הגאון בעל "חיי אדם", בהספדו על הגאון מוילנא, מחותנו, ביאר המקרא על פי מה שכתב הגאון, בביאור המאמר "הרואה קדרה בחלום יצפה לשלום" (ברכות נו, ב). ולכאורה מה ענין קדרה דוקא אצל שלום. אלא, שקדרה מעצם תפקידה היא עושה שלום בין המים שבתוכה לבין האש שבכריים, שאלמלא היא היו המים מכבים את האש. כיוצא בה עם ישראל, הם העושים שלום בין אנשי העולם לאביהם שבשמים.

האמת היא, שמידת הדין עומדת ומקטרגת תמיד על העולם, רק שהצדיקים לומדי התורה, המשולה למים, שנאמר "הוי כל צמא לכו למים", הם אינם מניחים לאש לשלוט בעולם. אבל כשהצדיקים מתים, ואין מים בקדרה, אז זקוקים לתרופה מיוחדת כנגד המקטרג, ומה היא, נוד הדמעות. זהו שאמר הכתוב "ואחיהם כל בית ישראל יבכו את השריפה", הוי אומר, שבני ישראל בבכיים ודמעתם יעמדו נגד אש השריפה. כמו שכתב רבי יהודה החסיד בוידוי שלו, "וכבה דמעתי גחלי חטאתי".

(ה"חיי אדם", רבי אברהם דאנציג)

"ולהבדיל בין הקודש ובין החול ובין הטמא ובין הטהור" (י, א)

הגי"ר חיים ברלין העלה בכתב, את שאמר לו אביו הנצי"ב, על ערש דוי, אודות התנגדותו להכנסת לימודי חול לשיבת וולוז'ין, אשר בגינה נסגרה הישיבה, והוא, קברניטה ומנהיגה, נפל למשכב. את דבריו הנמרצים לבנו הסמיך גם על מקרא שלנו, וכך כתב הגר"ח שם:

"וצייה לי באזהרה, שלא להסכים בשום אופן וללא שום הוראת היתר שבעולם. ואמר שהקב"ה רמז על כך בתורה, שאמר 'להבדיל בין הקודש ובין החול', היינו שכל עניני חול המתערבים בקודש, לא די שאין עניני לימודי חול מקבלים קדושה, אלא אף זו, שעניני לימודי קודש מתקלקלים מהם. על כן לא ירע לך בני, מה שענין זה גרם לי לצאת מן העולם ולהסגיר הישיבה, כי כדאי הוא הענין הגדול הזה למסור נפשי עליו".

(בסי' בטוב ירושלים, ועוד. יצויין כי אחרי פטירת הגרי"ח היו בירושלים שערערו על המכתב, ולפיכך אושר עי"י הבד"צ ככתב-ידו של ר' חיים).

(בשם הנצי"ב)

"וישמע משה ויטב בעיניו" (י, א)

אמרו במדרש: "משה הוציא כרוז לכל המחנה ואמר אני טעיתי את ההלכה ואהרן אחי בא ולימד ליי". מפני מה ראה לצאת ולהתוודות בפומבי.

אלא, ביקש משה ללמד מדה זו לעם, שלא יחששו להודות על הטעות. שהרי אפילו משה רבנו בכבודו ובעצמו אירע לו שטעה, וממנו ילמדו הכל. ואכן כך נהגו גם כמה אמוראים באמנם: דברים שאמרתם לפניכם טעות הן בידי.

"ואת שעיר החטאת דרש דרש משה... ויקצוף על אלעזר ועל איתמר..."

מדוע לא אכלתם את החטאת במקום הקודש" (י, טז-יז)

אמר רבי ישראל-יצחק מאלקסנדר : ראשי התיבות: "מידוע לא איכלתם אית היחטאת בימקום היקודש" המה נוטריקון "מיליא אייה'יה". ולפני כן כתוב "ויקצוף..."
ללמדך, מה טיבו של קצף כשהוא יוצא ממשנה רבינו...

"יודבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר אליהם"

שאל רבי לוי-יצחק מברדיטשוב: מה פשר שתי המלים האחרונות, "לאמר אליהם", שהן כמיותרות, אחרי שהכתוב אומר תיכף שנית "ידברו אל בני ישראל לאמור"?

אלא, המשך ויישב, ידועים דברי רש"י על הפסוק "האלך וקראתי לך אשה מינקת מן העבריות", שהחזירתו על מצריות הרבה לינק ולא ינק, לפי שהיה עתיד לדבר עם השכינה. והרמב"ן כותב, מה שאסרה לנו התורה אלו הטמאים, משום שאלו מולידים טבע אכזריות בגוף האדם, וישראל עם קדוש צריך להיות חדור במדת החסד.

מעתה, אחרי שלעתידי לבוא ידבר הקב"ה עם כל איש מישראל, כנאמר "ונבאו בניכם ובנותיכם", ולא יתכן שהפה שאכל טמא ידבר עם השכינה – וזה שהכתוב רומז: "לאמר אליהם", היות ואני עתיד לדבר עם כל אחד מהם – לכן לא יאכלו דבר טמא....

"מכל שרץ המים.. שקץ הם לכם"

מעשה ובאו לשאול מפי בעל "חזון איש" היתר לזגי קרפיון שבישולם לצורך סעודת נשואין, שתיערך באותו יום, מבלי שבדקו אם יש בהם תולעים המצויים. השעה היתה קרובה למועד החופה.

ומתחילה חשב על סניפין להקל, הפסד מרובה, וכיוצא.

אך מיד חלף זעזוע בכל אבריו: זה שרץ המים.. אני מתיירא... לכו אל מורה-הוראה, ומן הסתם יתיר לכם... אבל אנכי מתיירא....

"ואת השפן כי מעלה גרה הוא ופרסה לא יפריס"

מה ראה לשנות הלשון מאצל הגמל, ששם כתב "ופרסה איננו מפריס", ואילו כאן כתב "לא יפריס".

אלא, שטבע השפן הוא שככל שגדל והולך נפרדים פרסותיו יותר ויותר, לפיכך היה מקום לומר שדינו כדגים, שאף אם סימני טהרתם לא הופיעו הרי הם כשרים על שם שעתידים להראות סימנים. לכן מדגישה התורה "לא יפריס", שאף שהוא עדין מפריס והולך, מכל-מקום לכלל הפרסה גמורה לא יגיע, וכיון ש"לא יפריס" הרי הוא טמא.

"ואת הארנבת"

איתא במגילה (ט, ב) שכשביקש תלמי המלך לתרגם התורה ליוונית, כתבו במקום ארנבת, צעירת הרגלים, מפני ששם אשתו היה ארנבת, ומחשש שיאמר 'שחקו בי היהודים והטילו שם אשתי בתורה'. יש להבין מה ראו לחשוש כל כך רחוק, ומה פתאום שיבוא תלמי לחשש, כאשר ידוע לכל העולם שאמנם יש חיה בשם ארנבת.

אלא כיון שהגמל, השפן והארנבת, שלשתם מאותו סוג – מעלי גרה שאינם מפריסי

פרסה, חששו הזקנים שיטעון, הלא די היה לתורה להזכיר את השנים הראשונים, ומהם ללמוד על כל שאר החיות מסוג זה, כולל הארנבת. ולשם מה פירשה התורה את שמה, אם לא כדי לביישני. זאת לא היה מאמין, שכלפי שמיא גליא, שמלבד אלה השלשה אין עוד שום חיה מסוג זה (כבגמ' חולין נט, א), ולכן נימנו שלשתם.

"את החזיר"

לעתידי לבוא – אמרו חז"ל - יחזור החזיר להיות מותר ולא שהתורה תשתנה ח"ו "זאת התורה לא תהא מוחלפת" אלא שטבעו של החזיר ישתנה והוא יתחיל להעלות גירה. זהו שמרמו הכתוב "והוא גרה ולא יגר" כלומר תנאי הוא הדבר כל זמן שלא יגר יהא אסור אבל לכשישתנה טבעו ויעלה גירה יהא מותר.

"כל אשר לו סנפיר וקשקשת אותם תאכלו"

ב"רעיא מהימנא" כתב שתלמידי חכמים נמשלו לדגים שחיותם במים כן התלמידי חכמים חיותם מהתורה שמשלה למים. ויש לרמוז שסימני הטהרה של הדגים הם גם הסימנים שצריכים להיות אצל התלמידי חכמים "סנפיר" – "שונא פאר" והיינו ששונא לימוד להתפאר אלא לומדה לשמה, ו"קשקשת" – כמו "כס כסת" והיינו שמכסה ומצניע עצמו ואינו מתפאר בתורתו.

"נפש דוד לחגריד מליסא"

"אל תשקצו את נפשתיכם בכל השרץ השרץ ולא תטמאו בהם ונטמתם בהם"

מאכלות אסורות ובפרט שרצים מטמאים לבו של האדם ופוגמים בקדושתו. ומביא האור החיים שפעולת הטומאה נעשית אפילו בהסיוח הדעת ולכן צריך האדם לזהר בתוספת זהירות וזריזות בכל דבר אשר יכנס בגדר ספק שיקוף והחמור בזמנים אלו שאין כמעט גידולי קרקע שאין בהם שרצים.

"ולא תטמאו בהם ונטמתם בהם"

ובגמ' (יומא ל"ט) איתא: "אדם מטמא עצמו מעט, מטמאים אותו הרבה, מטמא עצמו מלמטה – מטמאין אותו מלמעלה. מטמא עצמו בעולם הזה – מטמאין אותו בעולם הבא", אין הפירוש שמן השמים מטמאין אותו, שמן השמים מוסיפים ומרבים על טמאתו. אלא שטומאה מועטת כאן היא טומאה רבה למעלה. כי לפי זוהר קדושת העליונים – כל גסם טומאה מלמטה מתגדל ומתרחב באספקלריה הקדושה מלמעלה.

"מחרי"ל"

הליכות והלכות

מדיני ספירת העמר

* מצוות ספירת העומר בימינו, שאין בית המקדש קיים, לרוב הפוסקים היא מדרבנן, אולם דעת הרמב"ם ועוד פוסקים שהיא עדיין מצוה מהתורה.

* זמן ספירה: בלילה, וכתב מרן שהמדקדקים סופרים רק מצאת הכוכבים

וכן ראוי להחמיר לחכות לצאת הכוכבים, אולם מן הדין אם ספר משקיעה ואילך יצא. סוף זמנה הוא עלות השחר ומובא בספרים שיש ענין גדול גם על פי הסוד לספור מיד בצאת הכוכבים.

ואם ספר לפני צאת הכוכבים יש מחמירים לחזור ולספור שוב בלילה בלי ברכה. נוהגים לספור לאחר תפילת ערבית אולם אפשר לספור גם קודם התפילה.

* נשים פטורות ממצווה זו ולפי מנהגי הספרדים אפילו אם רוצות לספור אסור להן לברך, ולפי מנהגי האשכנזים מי שמתפללת בקביעות ובטוחה שלא תשכח יש לה על מי לסמוך ולברך, אולם המ"ב כתב שנהגו שנשים לא מברכות.

קטן שהגיע לחינוך סופר עם ברכה. דרך הספירה: בזמן הספירה יש לעמוד שנאמר "מהחל חרמש בקמה" ודרשו חכמינו אל תקרא בקמה אלא בקומה (לעמוד), ובדיעבד אם ספר בישיבה יצא. על המברך לדעת קודם שסופר איזה מספר היום ורק אח"כ יברך, ולכן נהגו שהרב או החזן סופר לפני הקהל ורק אח"כ הקהל. לאחר הספירה מתפללים על בניו בית המקדש שזוכה להקריב את העומר, ולאחר מכן אומרים מזמור "למנצח בנגינות וכו"ו" שיש בו מ"ט מילים - כל מילה כנגד יום בעומר (ישן צירופי מילים שנחשבות למילה אחת כגון כל אפסי ארץ) ולאחר מכן "אנא בכח" שיש בו 48 מילים.

* (יש להעיר שכתב הרב בן איש חי זצוק"ל שסגולה להצלחה לומר בימי העומר בזמן ברכת כהנים מזמור למנצח בנגינות כולו בצורת מנורה, ואם עשה כן לא ינוק אותו היום).

* מי ששכח לספור בלילה סופר ביום בלא ברכה, ואם עשה כן יוכל להמשיך לספור בלילה שאחריו עם ברכה וגדולה מזו אמרו, שאפילו ספר למחרת לאחר השקיעה (לפני צאת הכוכבים) בלי ברכה יוכל להמשיך אחר כך לספור עם ברכה, שנחשב שספר באותו יום, ושוב יוכל להמשיך ולברך. אבל אם גם שכח ולא זכר רק בלילה שלמחרת - שוב לא יוכל להמשיך באותה שנה לספור עם ברכה רק יספור בלי ברכה.

* מי ששואל אותו חברו מבין השמשות ואילך מה המספר היום לא יאמר לו היום כך וכך שאם יענה לו יפסיד את הברכה באותו לילה אלא יאמר לו אתמול היה כך וכך. וביותר יש להזהר בערב ל"ג בעומר שלא יאמר היום ל"ג בעומר. אולם אם רק ענה לו מספר כגון ביום התשיעי שאלו כמה לעומר וענה לו "תשעה ימים" בלי להזכיר מילה "היום", וכן לא הזכיר מספר השבועות, יוכל לספור עם ברכה (מ"ב).

(ויש מחמירים שלא לענות מספר הימים מבלג המנחה ומעלה) אם ספר רק ימים ולא הזכיר שבועות יצא בדיעבד, ואם ספר רק שבועות ולא ימים - אם זה אמצע השבוע כגון יום תשיעי, שאמר היום "שבוע אחד ושני ימים, ולא הזכיר תשע, יצא לדעת רוב הפוסקים ולכן יחזור ויספור את אותו יום כראוי בלא ברכה אבל אם זה סיום שבוע כגון ביום ה-14 ספר רק היום שבועיים ימים לעומר ולא אמר 14 יום לעומר לא יצא ויחזור ויספור את אותו יום לפי דעת ה"כף החיים" בלא ברכה ולפי דעת המ"ב עם ברכה.

* בימי ספירת העומר אין מסתפרין ולא מתגלחין עד ל"ד בעומר בבוקר לפי מנהגי

Time Out for Values

E-mail info@tovnet.com

FOR THE FURTHERANCE OF JEWISH AWARENESS WORLDWIDE

16 Dolson Rd * Monsey * N.Y. * 10952 * TEL(845)352-7474 * FAX(845)352-7517

MONSEY	QUEENS	BROOKLYN	STATEN ISLAND	MIAMI	ISRAEL	ISRAEL	MEXICO
ישיבה וכולל 11 Calvert Drive משרד ראשי 16 Dolson Road T: 845-352-7474 F: 845-352-7517	בית מדרש וכולל בקר וערב 68-58 147 St. Flushing T: 718-263-6655 F: 718-268-4739	1950 E. 7 St.	בית מדרש וכולל בקר וערב 5 Oakville Street 718-761-9913	שיעורים והרצאות 305-502-3876	בית מדרש וכולל "לקח טוב" רח' שאול המלך 40 סנהדריה 02-586-7469 לאברכים תלמידי חכמים מופלגים ירושלים	בחסות ביהכ"נ "היכל אליהו" 972-3-504-4276	כולל ישיבה ומדרשה לנשים Tecamachalco Mexico City T: 525-55589 8756 F: 525-55589-9101

המעוניינים לזכות ביום לימוד או יותר בכלל וישיבת לקח טוב

הלומדים בעמל וביגיעה ובהתמדה עצומה לרפואה, להצלחה, לפרנסה טובה, ולזרע של קיימא, לזיווג הגון, לחזרה בתשובה, לעילוי נשמה. נא לפנות בהקדם למשרד האגודה עם שמותם ושם אימם. תזכו למצוות. 845.352.7474

הרחק מביתו נמצא גאון מופלג ושמו רבי אברהם ישעיהו קרליץ ורבים מתדפקים על פתח ביתו בבקשת ישועה ורחמים. מיודענו מחליט לגשת לבית החזו"א, כדי שיתפלל ויעתיר עליו ממברכותיו.

ויהי כאשר פתח את דלת החדר בו ישב גדול הדור, נפל ארצה מתעלף. בני הבית ניסו לעוררו אך אז פתח האורח בצעקות וזעקות נוראות, נפל לרגלי החזו"א וביקש ממנו שימחל לו, כי "אם הייתי יודע שאתה הוא גדול הדור, בוודאי שלא הייתי מתנהג בצורה כזו כלפיך", במשך שעה ארוכה אי אפשר היה להרגיעו.

ומרן זצ"ל יושב על כסאו, מלטף את היהודי ברוך ובחיבה אין קץ, ומתנצל באומרו: "אין לי על מה לסלוח לך. הלא נתת לי עצה טובה, להגיד תהילים. הנני מבטיחך נאמנה שמאז אותו יום אני מקיים מה שהצעת לי ואני אומר תהילים. ומכיון שכך, מה לי לכעוס עליך?!"

ראו נא גם ראו באיזו מידה של ענווה מצויידיים גדולי ישראל. החזון איש, שר התורה והיראה שנשא על עצמו את משא כל הדור ההוא, ומתורתו שותים לרוויה כל ריבואי ריבואות עמך בית ישראל, וכשיהודי פשוט "מייעץ" לו לומר פרקי תהילים, תוך כדי גערה בוטה על "בזבוז זמנו לריק", מקבל על עצמו מרא-דכולא-תלמודא לעשות כדבריו.

היש לך "לומד מכל אדם" גדול מזה?

(טובך יביעו עמי שמו, שמו)

העלון לעילוי נשמות

יעקב בן מלכה יגן זצוק"ל
 ואשתו **רחל בת שרה ע"ה**
ת.נ.צ.ב.ה.

לרמת גן, על התוואי שבו ייסלל ברבות הימים רחוב 'חזון איש'...

מיותר יהיה להדגיש משטייל מרן זצ"ל בפרדסיה הריחניים של בני ברק, "טיילי" באותה שעה בפרדס התורה וכפי שהוא-עצמו התבטא פעם – לאחר שתעה מעט בדרכו והגיע הרחק מעבר למסלול המקורי – "מה, למדתי תוספות כל כך קטן, בן כמה שורות, וכבר הגעתי כל כך רחוק?!"

"מה אתה רוצה שאעשה?"

יהודי פשוט שהתגורר ליד מסלול הטיוול הקבוע של החזו"א, הבחין בפליאה במחזה הלז של אדם קשיש, בעל צורה, המטייל באמצע היום. מדי יום ביומו עקב אחר מהלכו של החזו"א, עד שפעם החליט לרדת ולגעור בו שלא יבזבז את זמנו לבטלה... ישב קצת ללמוד, או יגיד תהלים וכיוצא בזה. וכך עשה. כשהגיע בעל "חזון איש" סמוך לביתו, ירד האיש וגער ברבן של כל בני הגולה, על שהוא מבטל את זמנו בטיולי סרק, רבי אברהם-ישעיהו לא הגיב, וחזר למעונו בבני ברק.

למחרת, לא זכר כנראה החזו"א את הגערה שקיבל מהיהודי ההוא, וצעד שוב באותו מסלול, והנה שוב יורד בעל-הבית מדיירתו והפעם גוער במטייל ביתר שאת: "כבר הספקת לשכוח מה אמרתי לך אתמול?! מדוע אתה מבזבז את זמנך לריק?!"

ושר התורה, שמוחו לא פסק לרגע מלהרהר בדברי תורה, פנה אל האיש בענוות-חן, ושאלו: "יוכי מה אתה רוצה שאעשה במקום לטייל?!"

"יתגיד כמה פרקי תהילים", השיב היהודי. החזו"א שב לאחוריו, ולמחרת שינה את מסלול טיוולו ולא עבר ליד דירתו של האיש.

"נתת לי עצה טובה"

לאחר זמן-מה פקדה צרה פלונית את ביתו של היהודי ההוא, ומקורביו אמרו לו שלא

הספרדים ולפי האשכנזים ביום ל"ג בעומר מותר. ויש מהאשכנזים שממשיכים את איסור תספורת עד שלשת ימי ההגבלה.

וכתבו בשם האר"י זצ"ל שלא להסתפר כלל מפסח ועד ערב שבעות, ואפילו מי שנולד לו בן אינו מסתפר (חומרא זו לענין תספורת בלבד) ויש שנהגו להחמיר כמוהו.

* וכן אין לשמוע כלי זמר או קלטות של שירים בימים אלו, ואין עושים בהם ריקודים ומחולות וכן אין נושאים נשים בימים אלו.

* מותר לברך שיהיינו בימים אלו על פרי חדש או בגד חדש ויש מחמירים ומברכים שיהיינו רק בשבת. אבל לקנות בגדים חדשים מותר (ויש נוהגים להחמיר שלא לקנות בגדים בימי הספירה).

מעשה חכמים

צריך לדעת מה ללמוד

אחד מסימני האופי של היהודי הוא זה המכניע את עצמו ולומד מכל אדם, מקבל את האמת ממי שאמרה, בין אם הוא מבוגר או צעיר ממנו, חכם או טיפש, בעל נסיון או שאינו בעל נסיון.

כמוכן שצריך לדעת מה ללמוד מכל אדם, ואוי לאותו אדם שילמד מכל דבר מכל אדם, אבל כשמדובר בחידושי תורה, ואפילו מענייני חכמה ומוסר, והדברים יוצאים מפיו של יהודי כשר, יש ללמוד מכל אדם, גם אם הוא אינו "מלמד" מקצועי.

סיפור מופלא בענין זה שמענו מהגר"ר קרלנשטיין, הסיפור, שכעדותו של הדרשן הגיע אליו ממקורות מוסמכים ביותר, התרחש באחד מטיוליו של מרן החזון איש זצ"ל, שסבל כידוע בליבו ובמעיו ונאלץ לצאת מדי יום ביומו לטיול, והיה עושה זאת לאורך גבול הפרדסים בין בני ברק

הילולא רצדיקיא

יום שלישי	יום שני	יום ראשון	יום שבת	יום שישי	יום חמישי	יום רביעי
כ"ב ניסן	כ"א ניסן	כ"ז ניסן	כ"ו ניסן	כ"ה ניסן	כ"ד ניסן	כ"ג ניסן
רבי משה מקוברין מח"ם דבש השדה		רבי אשר זליג מרגליות מח"ם קומי רוני	היושע בן נון רבי אפרים ב"ר אהרן נבון מח"ם מחנה אפרים	רבי חיים הלברשטאם מצאנז בעל הרבנו חיים		
שקיעה 7:38						שקיעה 7:32

זכות הצדיקים תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

נא לא לעיין בגליון בעת התפילה